

TEZA:

Konieczność uchylenia orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego i przekazania sprawę do ponownego rozpoznania wynika z faktu konieczności przeprowadzenia dowodów wnioskowanych przez obwinionego a następnie poddanie ocenie wszystkich prawidłowo przeprowadzonych dowodów, skonfrontowanie ich i wywiedzenie logicznych wniosków. Wszystkie te elementy składają się na przewód sądowy, zaś ich zakres powoduje, że przewód sądowy należy przeprowadzić w całości od nowa.

WO-63/23

ORZECZENIE

z dnia 29 czerwca 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Tomasz Jankowski / sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Paweł Libertowski

SWSD Dariusz Smejda

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Magdaleny Śniegula

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2023 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego T.P. (...)

obwinionego o to że:

1. W okresie od dnia 29 listopada 2017 r. do 16 grudnia 2019 r. wykonywał zawód radcy prawnego w formie nieprzewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa – poprzez reprezentowanie i pełnienie funkcji Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o., której przedmiotem działalności jest m.in. działalność prawnicza – świadcząc jednocześnie pomoc prawną na rzecz klientów tej spółki, jak również poprzez posiadanie w tej spółce udziałów – w okresie od 29 listopada 2017 r. do 25 lutego 2018 r. 100%, a w okresie od 26 lutego 2018 r. do 29 października 2018 r. 99% udziałów,

tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. Z art. 8 ust 1 oraz w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

2. W okresie od 28 września 2015 r. do 13 września 2017 r. na prowadzonej przez spółkę z o.o. (...), której był i jest członkiem zarządu i wspólnikiem, stronie internetowej www.prawomocni.pl oferował potencjalnym klientom prowadzenie sprawy, gdzie wynagrodzenie byłoby płatne wyłącznie w razie osiągnięcia pomyślnego wyniku dla klienta (tzw. wynagrodzenie od sukcesu), to jest popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 oraz art. 36 ust. 3 kodeksu etyki radcy prawnego.

Z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia z dnia 29 grudnia 2020 r Okręgowego Sadu Dyscyplinarnego OIRP w sprawie D 15/20,

orzeka:

1. uchyla orzeczenie Okręgowego Sadu Dyscyplinarnego OIRP, w sprawie o sygn. akt D 15/20 co do pkt. 1 i przekazuje sprawę do Okręgowego Sadu Dyscyplinarnego OIRP do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych, orzeczeniem z dnia 29 grudnia 2020 roku wydanym w sprawie sygn. akt D 15/20 uznał radcę prawnego T.P. (nr wpisu ...) winnym tego, że:

1. w okresie Od dnia 29 listopada 2017 roku do dnia 16 grudnia 2019 roku wykonywał zawód radcy prawnego w formie nieprzewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa- poprzez reprezentowanie i pełnienie funkcji prezesa zarządu w (...) spółce z o.o., której przedmiotem działalności jest między innymi działalność prawnicza- świadcząc jednocześnie pomoc prawną na rzecz klientów tej spółki, jak również poprzez posiadanie tej spółce - w okresie od 29 listopada 2017 roku do 25 lutego 2018 roku 100% a w okresie od 26 lutego 2018 roku do 29 października 2018 roku 99% udziałów, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

2. w okresie od 28 września 2015 roku do 13 września 2017 roku na prowadzonej przez spółkę z o.o. (...), której był i jest członkiem zarządu i współnikiem, stronie internetowej [www\(...\)](#) oferował potencjalnym klientom prowadzone sprawy, gdzie wynagrodzenie byłoby płatne wyłącznie w razie osiągnięcia pomyślnego wyniku dla klienta (tzw. wynagrodzenie od sukcesu), tj. popełnił z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 36 ust. 3 kodeksu etyki radcy prawnego.

Za czym z punktu pierwszego OSD wymierzył obwinionemu karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Za 2 czyn OSD wymierzył obwinionemu karę pieniężną w kwocie 3000 zł.

Od powyższego orzeczenia obwiniony wniósł odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2022 roku w sprawie WSD 42/21, zmienił orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w ten sposób że w miejsce kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzekł karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 4 lat oraz zakaz wykonywania patronatu na okres 4 lat. Pozostałym zakresie utrzymał orzeczenie OSD w mocy.

Od powyższego orzeczenia obwiniony wywiódł kasację do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 28 marca 2023 roku w sprawie sygn.. akt II ZK 94/22, Uwzględnił kasację obwinionego w ten sposób że:

1. uchylił zaskarżone orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w zakresie utrzymującym w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych co do czynu z punktu 2 wniosku o ukaranie oraz uchylił orzeczenie sądu pierwszej instancji W tej części i uniewinnił obwinionego radcę prawnego T. P. od zarzucanego mu w tym punkcie czynu,
2. w pozostałej części uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę wyższemu sądowi dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Uchylając zaskarżone orzeczenie w uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie rozważył należycie odwołania obwinionego wskazującego, iż doszło do naruszenia przepisów o postępowaniu dowodowym przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych. Zdaniem Sądu Najwyższego naruszony został przepis artykułu 170 § 1 pkt 5 kpk. Nie jest bowiem w ocenie sądu uzasadnione stwierdzenie, że wnioski dowodowe obwinionego w sposób oczywisty zmierzały do

przedłużenia postępowania skoro zostały zgłoszone od razu przez jego obrońcę i nie zostały uwzględnione przez sąd I instancji na rozprawie w dniu 23 grudnia 2020 roku. Sąd I instancji poprzestał na zeznaniach świadka Ł. S., nie przeprowadził natomiast dowodów za wnioskowanych przez obwinionego. Trudno dostrzec po stronie obwinionego dążenie do przewlekłości postępowania skoro wniosek dowodowy został złożony na początku postępowania i nie stwierdzono że dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności. W tej sytuacji zdaniem Sądu Najwyższego nie sposób odmówić obwinionemu racji że postępowanie dowodowe nie było prawidłowe, zwłaszcza może świadek Ł. S. był silnie skonfliktowany z obwinionym. W ocenie Sądu Najwyższego rację ma obwiniony, że czyn z punktu pierwszego wniosku o ukaranie wymagał przeprowadzenia dalszych dowodów ze względu na treść zarzutu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje.

W świetle Wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2023 roku sygn. akt II ZK 94/22, odwołanie obwinionego należy uznać za uzasadnione.

Zgodnie z art. 437 § 2 kpk, Sąd po rozpoznaniu środka odwoławczego może uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości. W niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w Warszawie uchylając orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 29 grudnia 2020 r. sygn. akt D 15/20 uznał, że konieczne jest przeprowadzenie przewodu sądowego od nowa. W judykaturze wskazuje się konieczność przeprowadzenia w całości przewodu sądowego z uwagi na potrzebę ponownego przesłuchania oskarżonego, pokrzywdzonej i świadków, skonfrontowanie ich wypowiedzi z wyjaśnieniami oraz dokumentami uzyskanymi w toku postępowania. Nie stanowi natomiast dostatecznego uzasadnienia wydania wyroku kasatoryjnego sama potrzeba dokonania oceny dowodów i nie daje podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego, gdyż nie wskazuje, że zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości (por. wyr. SN z 18.7.2019 r., V KS 14/19, Legalis; wyr. SN z 27.10.2021 r., IV KS 46/21, Legalis). Konieczność ponownego przeprowadzenia postępowania dowodowego powinna być oceniona nie tylko w aspekcie ilościowym, ale i jakościowym. Tego rodzaju sytuacja zachodzi m.in. wówczas, gdy nieprawidłowo przeprowadzono większość dowodów, co powoduje niemożność poddania ocenie tych prawidłowo przeprowadzonych z zastrzeżeniem, że wymagane jest tu stwierdzenie, że nie ma też żadnego innego prawidłowo

przeprowadzonego dowodu, w kontekście którego można byłoby ocenić dowód nieprawidłowo przeprowadzony (post. SN z 20.10.2021 r., II KS 22/21, Legalis). Przekazanie sprawy może nastąpić wówczas, gdy: "w realiach konkretnej sprawy błąd popełniony na samym początku, w stosunku do jednego dowodu rzutuje na całość postępowania i wówczas determinuje on potrzebę prowadzenia postępowania w całości od nowa" (wyr. SN z 6.10.2021 r., IV KS 35/21, Legalis). Taka sytuacja ma miejsce wówczas, gdy: "orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji" (post. SN z 19.10.2021 r., V KS 25/21, Legalis). W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w niniejszej sprawie również mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją. Poza przesłuchaniem świadka Ł. S. Sąd nie przeprowadził innych wnioskowanych przez pełnomocnika obwinionego dowodów. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę, iż obrońca obwinionego na rozprawie w dn. 29 grudnia 2020r. wnioskował o załączeniu do akt sprawy wyroku Sądu Rejonowego sygn. akt I C 288/19 oraz przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków osób uprawnionych do reprezentowania (...) sp. z o.o. oraz (...), (...) Sp. z o.o, Sp. K oraz (...). Żaden z tych dowodów nie został przeprowadzony. W tej sytuacji zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodów wnioskowanych przez obwinionego – jego obrońcę a następnie poddanie ocenie wszystkich prawidłowo przeprowadzonych dowodów, skonfrontowanie ich i wywiedzenie logicznych wniosków. Wszystkie te elementy składają się na przewód sądowy, zaś ich zakres powoduje, że przewód sądowy należy przeprowadzić w całości od nowa. Dopiero wówczas sąd władny będzie do wydania orzeczenia rozstrzygającego merytorycznie sprawę. Czynności ta nie może zostać przeprowadzona przez sąd odwoławczy gdyż prowadziłyby to do naruszenia zasady instancyjności i uniemożliwiło kontrolę instancyjną przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrył się występowania w sprawie innych okoliczności uzasadniających zastosowanie z urzędu przepisów art. 439 i 440 k.p.k.